

Kainuun Puhelinosuuskunta (KPO)

TASEKIRJA

TILIKAUSI 1.1.2015 - 31.12.2015

SISÄLLYSLUETTELO**Sivu**

Toimintakertomus	1
Tuloslaskelma..	6
Tase	7
Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet	9
Tuloslaskelman liitetiedot.....	11
Taseen liitetiedot	13
Tilinpäätöksen päiväys ja allekirjoitus	19
Tilintarkastajien tilinpäätösmerkintä.....	19
Kirjanpitokirjojen luettelo	20

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Konsernin rakenne

Kainuun Puhelinosuuskunta (KPO) on Kainuun Puhelinosuuskunta -konsernin emoyhtiö, kotipaikka Kajaani. Konserniin kuuluu osuuskunnan 66 % omistama Kaisanet Oy –tytäryhtiö, 100 % omistama Herman IT Oy -tytäryhtiö, 100 % omistama Iscom Oy -tytäryhtiö.

Herman IT Oy ja IsCom Oy ovat 17.9.2015 allekirjoittaneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaisesti IsCom Oy sulautuu sisaryhtiöön Herman IT Oy:öön 29.2.2016. Fuusiolla pyritään tehostamaan yhtiöiden liiketoimintaa.

Yleinen toimintaympäristö

Maailman talouden yleinen tilanne parani varsinkin Eurooppaa koetelleista kriiseistä huolimatta edelleen 2015 aikana. Myös euroalueella talous koheni lievään kasvuun. Sen sijaan kotimaan talouskehitys ei ole seurannut euroalueen kehitystä ja lievää kasvua odotetaan vasta tulevina vuosina. Heikot kasvunäkymät, yhteiskunnalliset rakenteet, globaalit kriisit ja velkaantuminen tuovat lisähaastetta myös julkisen talouden tasapainottamiseen.

Kainuun ja Ylä-Savon taloustilanne ja kehitysnäkymät ovat alle koko maan keskiarvon. Taloudellinen taantuma on kohdellut varsinkin Kainuuta muuta Suomea voimakkaammin. Kainuun väestö myös vähenee ja sitä kautta vähentää paikallista kysyntää ja verotuloja. Viimeisen vuoden aikana Pohjois-Savon alue on menestynyt hiukan Kainuuta paremmin.

Tieto- ja viestintäteknologia-alan (ICT) volyymikehitys on noudattanut yleisen talouskehityksen trendiä. Vaikka tietoliikennesektorin palvelujen käyttö edelleen lisääntyy, niin hintaeroosion myötä alan yritysten liikevaihto laskee. Telealan osuus kuluttajien rahankäytöstä on laskussa huolimatta kasvavasta tietoliikepalvelujen käytöstä. Aleneva hintakehitys on ollut koko 2010-luvulla volyymikasvua nopeampaa ja toimialan liikevaihto ei ole kasvanut vuoden 2009 jälkeen. Toimialan konsolidaatio on edelleen jatkunut ja muuttaa toimialan rakennetta yhä keskittyneemmäksi.

IT-sektorin palvelujen myynnin volyymi on jatkanut lievää kasvua. Perinteisten asiakaskohtaisten ratkaisujen osuus vähenee ja käyttö on siirtymässä globaaleihin pilvipalveluihin. ICT-alan keskittyminen suurempiin liiketoiminta- ja tuotantoyksiköihin jatkui edelleen.

Valtakunnallinen Laajakaista kaikille 2015 –hanke jatkui Kainuun ja Ylä-Savon alueella aikaisempia vuosia alemmalla tasolla. Hankkeen tukirahoitus on saanut jatkoaikaa vuoteen 2019 saakka. Valokuituyhteyksien rakentaminen on ollut tytäryhtiö Kaisanet Oy:n merkittävin investointikohde viime vuosina.

KPO on Finnet-liitto ry:n jäsen. Finnet-liitto ry on keskittynyt kokonaan jäsenyhtiöiden edunvalvontatyöhön, joka kattaa erityisesti kiinteitä verkkoja ja kuituverkkoja koskevan lainsäädännön seurannan ja siihen vaikuttamisen.

Osuuskunnan toimintamalli

Osuuskunnan sääntöjen mukaan sen toimialana on tuottaa palveluja käyttäville jäsenilleen palveluja ja etuja harjoittaen liiketoimintaa joko itse tai omistamiensa yritysten kanssa.

KPO-osuuskunnan liiketoiminta-ajatus on tytäryhtiöidensä kautta tarjota, välittää ja tuottaa tieto- ja viestintäalan palveluita sekä turvallisuus- ja hoivatuotteita pääasiassa Kainuun ja Ylä-Savon alueella

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

KPO-konserni on organisoitunut liiketoiminnallisesti siten, että perinteiset alueelliset tieto- ja viestintäpalvelut siirtyivät tytäryhtiö Kaisanet Oy:n hoidettaviksi vuoden 2011 alusta. Muiden tytäryhtiöiden markkina-alueena on koko maa ja niiden tuottamat palvelut ovat pääosin yritystoiminnalle suunnattuja.

Emoyhtiö hallinnoi, valvoo ja rahoittaa konsernin yhtiöiden liiketoimintaa. Valvonta hoidetaan tulostavoitteiden ja muiden strategisten tavoitteiden avulla. Tavoitteena on tytäryhtiöiden toimintaedellytysten turvaaminen pitkällä aikajänteellä. Konserniyhtiöillä on päävastuu strategiansa suunnittelusta ja toteutuksesta.

Konsernin talous- ja hallintopalvelutoiminta hoidetaan keskitetysti emoyhtiön Kainuun Puhelinosuuskunnan toimesta. Näin toimien emoyhtiö pystyy tukemaan ja valvomaan konserniyhtiöiden toimintaa sekä mahdollistaa yhtiöiden keskittymisen omaan liiketoimintaansa. Myös omaisuuden ja varallisuuden hoito liiketoiminnallisin perustein on edelleen keskeistä osuuskunnan toiminnassa.

KPO on edelleen vahva vaikuttaja Kainuun alueen elinkeinostrategian ja aluetalouden kehittäjänä. Pitkäjänteinen alueen tietoverkkojen sekä tuotantokoneistojen rakennuttaminen ja kehittäminen on keskeinen perusta sekä liiketoiminnan kehittämisessä että myös aluekehityksessä. KPO:n yhteistyö Kainuussa toimivien oppilaitosten ja yliopistojen kanssa luo mahdollisuuksia tulevaisuuden toimintaedellytyksille.

Osuuskunnan hallinto

Kainuun Puhelinosuuskunnassa oli vuoden 2015 lopussa 15352 osuutta, joilla kaikilla on samantaiset oikeudet. Osuuksien määrä pysyi tilikauden aikana samana. Jäseniä osuuskunnassa on noin 12.000.

Osuuskunta on hankkinut vuoden 2015 aikana 166 kappaletta omia osuuksiaan. Osuuskunnalla hallussaan olevien osuuksien tiedot:

- hallussa olevien osuuksien määrä 166 kpl
- osuismaksujen yhteismäärä 5.584,24 euroa
- osuuksien hankintameno 5.584,24 euroa

Osuuskunnan varsinainen kokous pidettiin 26. toukokuuta 2015. Kokouksessa käsiteltiin varsinaiselle osuuskunnan kokoukselle kuuluvat asiat, mukaan lukien hallituksen jäsenten valinnat. Timo Leppänen ja Marja Karjalainen valittiin uudelleen vuonna 2016 alkavalle kolmen vuoden toimikaudelle. Lisäksi osuuskunnan kokous valtuutti hallituksen hankkimaan 500 kappaletta osuuskunnan omia osuuksia niiden nimellis arvolla ja päätti että osuuksien hankintaa varten perustetaan vapaaseen omaan pääomaan kuuluva Omien osuuksien hankintarahasto siirtämällä perustettavaan rahastoon 16.820,00 euroa osuuskunnan vapaan oman pääoman Käyttöraho -erästä.

Hallituksen kokoonpano on vuonna 2015 ollut:

- toimitusjohtaja Timo Leppänen, puheenjohtaja
- toimitusjohtaja Reino Huusko, varapuheenjohtaja
- kauppaneuvos Esko Hakala, jäsen
- päätoimittaja Martti Huusko, jäsen
- viestintäneuvos Marja Karjalainen, jäsen
- hallituksen puheenjohtaja Antti Soininen, jäsen

Toimitusjohtajana on toiminut Hannu Korolainen. Osuuskunnan tilintarkastajana on toiminut KHT-tilintarkastusyhteisö Ernst & Young Oy, vastuullisena tilintarkastajana KHT Eero Huusko.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Tytäryhtiö Kaisanet Oy:n liiketoiminta

Vuodelle 2015 asetettua liikevaihtotavoitetta ei saavutettu. Suurin syy tähän oli merkittävästi laskenut laite- ja järjestelmämyynti. Laajakaista on edelleen suurin yksittäinen liiketoiminnan osa-alue ja siinä liittymämäärät pysyivät lähes edellisen vuoden tasolla. Liittymäkohtainen kk-laskutus väheni voimakkaan kilpailutilanteen johdosta. Kaapeli-tv -toiminta kasvoi hieman ja KTV-asiakasliittymät muodostavat yhtiön suurimman liittymäryhmän. Asiakasliittymien kokonaisvolyymi oli vuoden lopussa noin 51 000 liittymää. Verkkoliiketoiminnassa yhtiön omistaman verkonyhteyksien vuokraus mm. mobiilioperaattoreiden tarpeisiin on entistä merkittävämpi osa liiketoimintaa.

Kuiturakentaminen on jatkunut, mutta aikaisempia vuosia alemmalla tasolla. Haasteena on ollut kannattavien alueiden löytyminen. Kiinnostus nopean kuituyhteyden hankintaan on kuitenkin kasvussa. Kuituyhteyksien kautta voidaan toimittaa esimerkiksi HD-tasoiset TV-palvelut asiakkaille. Kuituverkon laajentaminen mahdollistaa myös yhtiön verkkoliiketoiminnan kasvattamisen. Vuoden lopussa sitovan kuituliittymätilauksen oli tehnyt yhteensä noin 650 uutta asiakasta. Supernopean yhteyden tarjonta auttaa myös palvelujen kehittymistä, kun verkko ei enää rajoita monipuolista palvelujen käyttöä.

Kaisanet Oy:n vuoden 2015 liikevaihto oli 20,5 milj. euroa (21,6 milj.€) ja tilikauden kulut 20,0 milj. euroa (20,4 milj.€). Yhtiön liiketulos oli noin 0,7 milj. euroa (1,3 milj.€). Rahoitustuottoja ja kuluja kertyi -0,2 milj. euroa (-0,5 milj.€). Poistoeron lisäystä kirjattiin tilikaudella noin 0,6 milj. euroa (1,3 milj.€). Tilikauden tulos oli 109.455,39 euroa (501.783,61 €) tappiollinen.

Rahoitustilanne oli hyvä koko tilikauden ajan. Liiketoiminnan rahavirta vuonna 2015 oli 6,5 milj. euroa (5,6 milj.€). Lainat rahoituslaitoksilta olivat tilikauden lopussa yhteensä 12,0 milj. euroa (12,9 milj.€).

Kaisanet Oy:n investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin olivat noin 5,0 milj. euroa (5,8 milj.€). Käyttöomaisuusinvestoinnit kohdistuivat pääosin Kainuun ja Ylä-Savon alue- ja runkoverkon rakentamiseen. Lisäksi laajennettiin ja uusittiin tietoliikenteen ja tietotekniikan palvelualustoja.

Yhtiön palveluksessa oli tilikaudella keskimäärin 99 vakinaista henkilöä. Tilapäistä kausi- ja projektihenkilöstöä oli noin 3 henkilötyövuoden verran. Toimitusjohtajana on toiminut Mikko Kurtti.

Huono talouden tilanne vaikuttaa merkittävästi varsinkin kotitalouksien ostohalukkuuteen ja päätöksiin. Kaisanetin Laajakaista-2015 -hankkeen merkittävät kuituverkkoinvestoinnit ja niiden rahoitus lisäävät yhtiön liiketoimintariskiä. Myös hankealueiden kuituliittyjien arvioitua vähäisempi määrä heikentää investoinnin kannattavuutta.

Liiketoiminnan volyymin merkittävä supistuminen aiheuttaisi haasteen yhtiön kustannusrakenteen sopeuttamiselle ja toiminnan kehittämiseksi.

ICT-liiketoiminnassa yleinen taloustilanne asettaa haasteita varsinkin yritysmarkkinassa. Kuluttajien laajakaistapalveluiden osalta on odotettavissa kilpailun kiristymistä 4G-yhteyksien laajentuessa. Kaisanet kilpailee laadulla ja yhteyksien nopeudella ja jatkaa merkittäviä investointeja kuituverkkoihin ja muihin huippunopeisiin verkkoyhteyksiin, kuten kaapelilaajakaistaan.

Kaisanet Oy:n liikevaihdon ja kulujen ennustetaan hiukan laskevan vuoden 2015 tasosta ja liiketuloksen pysyvän vuoden 2015 tasolla. Vuodelle 2016 suunnitellut käyttöomaisuusinvestoinnit ovat merkittävästi pienemmät kuin vuoden 2015 investoinnit.

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Muiden tytäryhtiöiden liiketoiminta

Herman IT Oy tarjoaa korkean käytettävyyden konesali- ja IT-palveluita. Peruspalvelujen lisäksi tarjotaan keskeytymätöntä teollisuussähköä sekä ilma- ja vesijäähdytystä. Herman IT Oy ja IBM tuottavat yhteistyössä IBM Spektri IT infrastruktuurin ulkoistuspalveluita suomalaisille keskisuurille yrityksille. IBM Spektri -palvelun tuotantoalustat on sijoitettu Herman IT Oy:n konesaliin. Herman IT vuokraa myös pelkkää konesalitilaa ja nämä colocation-asiakkaat voivat olla myös isoja ja kansainvälisiä toimijoita. Keskeinen osa Herman IT liiketoimintaa vuoden 2015 aikana on ollut Ebsolut Oy:n fuusion myötä 31.12.2014 siirtynyt ohjelmistokehitys. Herman IT Oy:n vuoden 2015 liikevaihto oli 2,4 milj. euroa (0,4 milj.€) ja liiketulos oli noin 1,9 milj. euroa (-0,9 milj.€) tappiollinen. Tilikauden tulos oli 1,3 milj. euroa (-0,9 milj.€) tappiollinen. Yhtiön liikevaihto- ja asiakashankintatavoitteet vuodelle 2015 eivät toteutuneet. Nykyinen volyyymi ei riitä kattamaan kuluja ja poistoja. Yhtiön rahoitus ja vakavaraisuus ovat toistaiseksi emoyhtiön Kainuun Puhelinosuuskunnan varassa. Yhtiön palveluksessa oli tilikaudella keskimäärin 40 vakinaista henkilöä. Toimitusjohtajana toimi 31.12.2015 saakka Kimmo Rusanen ja 1.1.2016 lähtien toimitusjohtajana on toiminut Jani Moilanen.

Iscom Oy on tuottanut etähallinta- ja valvontapalveluita julkisille ja yksityisille organisaatioille. Vuonna 2015 päätuotteita olivat Sosiaali- ja terveyssektorille tuotettu Mirella-etähoivapalvelu sekä teleoperaattoreille toimitetut laitetilojen etävalvonta- ja ohjauspalvelut. Herman IT Oy ja IsCom Oy ovat 17.9.2015 allekirjoittaneet sulautumissuunnitelman, jonka mukaisesti IsCom Oy sulautuu sisaryhtiöön Herman IT Oy:öön 29.2.2016. Iscom Oy:n vuoden 2015 liikevaihto oli 0,1 milj. euroa (0,1 milj.€) ja liiketulos oli noin 0,1 milj. euroa (-0,4 milj.€) tappiollinen. Tilikauden tulos oli 0,1 milj. euroa (-0,2 milj.€) tappiollinen. Yhtiön palveluksessa oli tilikaudella keskimäärin 4 vakinaista henkilöä. Toimitusjohtajana on toiminut Jari-Pekka Honkala.

Emoyhtiön talous

Kainuun Puhelinosuuskunnan vuoden 2015 liikevaihto oli 0,7 milj. euroa (0,6 milj.€). Liiketoiminnan muita tuottoja kertyi 0,3 milj. euroa (0,3 milj.€). Osuuskunnan liikealijäämä oli noin 0,0 milj. euroa (-0,1 milj.€). Rahoitustuottoja kertyi 0,6 milj. euroa (0,6 milj.€) ja rahoituskuluja noin -4,2 milj. euroa (2,4 milj.€). Rahoituskuluihin sisältyy tytäryhtiö Herman IT Oy:n osakkeista tehty 3,9 milj. euron arvonalennus. Arvonalennus johtuu Herman IT Oy:n alkuvuosien tappiollisesta toiminnasta. Muut rahoitustuotot ja kulut kertyivät pääosin rahoitusarvopaperien myyntivoitoista ja -kuluista sekä niiden arvomuutoksesta. Tilinpäätössiirtoihin on kuluksi kirjattu Herman IT:lle annettu 0,6 milj. euron konserniavustus. Tilikauden alijäämä oli 4.178.357,03 euroa (-2.210.961,13 €)

Rahoitustilanne oli hyvä koko tilikauden ajan. Liiketoiminnan tarpeen ylittävät rahoitusvarat on sijoitettu korko- ja osakerahastoihin 5,8 milj. euron arvosta. Muut likvidit varat on sijoitettu pankkitalletuksiin. Osuuskunnan palveluksessa oli vuonna 2015 yhteensä 9 vakinaista ja 1 määräaikainen henkilö.

Konsernin talous

KPO-konsernin vuoden 2015 liikevaihto oli noin 22,8 milj. euroa (23,7 milj.€) ja liikealijäämä oli 1,2 milj. euroa (-0,8 milj.€). Tilikauden alijäämää konserniin kertyi noin 1,3 milj. euroa (-1,1 milj.€). Konsernin alijäämä syntyi pääosin tytäryhtiö Herman IT Oy:n tappiollisesta tuloksesta.

Konsernin rahoitustilanne oli hyvä koko tilikauden ajan. Lyhytaikainen rahoitustarve on hoidettu emoyhtiön kautta. Pitkäaikainen rahoitus on Kaisanet Oy:n ja Herman IT Oy osalta hoidettu pankki- ja rahoituslaitoslainoilla. Liiketoiminnan rahavirta oli vuonna 2015 oli 5,3 milj. euroa (4,2 milj.€). Vieraan pääoman kokonaismäärä oli tilikauden lopussa 20,0 milj. euroa (20,6 milj.€).

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS

Konsernin ulkopuoliset pitkäaikaiset lainat pienenevät tilikauden aikana 0,3 milj. euroa (+0,2 milj.€). Konsernin oman pääoman määrä oli 29,1 milj. euroa (30,3 milj.€).

Konsernin kokonaisinvestoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin sekä sijoituksiin olivat 5,5 milj. euroa (5,8 milj.€). Konsernin palveluksessa oli tilikaudella keskimäärin 156 vakinaista työntekijää.

Konsernin tunnusluvut

	2013	2014	2015	
Liikevaihto	23 434	23 722	22 772	(1000€)
Liikelylijäämä (-alijäämä)	155	-824	-1 188	(1000€)
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-101	-1 051	-1 255	(1000€)
Investoinnit yhteensä	11 441	5 786	5 473	(1000€)
Tase	57 187	55 599	53 683	(1000€)
Omavaraisuusaste	56,0 %	55,9 %	55,5 %	
Nettovelkaantumisaste %	9,2 %	13,0 %	14,1 %	
Sijoitetun pääoman tuotto %	0,8 %	neg.	neg.	
Koko henkilöstö keskimäärin	153	159	156	

Kehittämistoiminta

KPO on pitkäjänteisesti kehittänyt liiketoimintaa sekä itse että erityisesti tytäryhtiöidensä kautta. Toimialan sääntelyyn ja muutoshankkeisiin osallistutaan pääasiassa Finnet-liitto ry:n kautta.

KPO on pääomasijoittajana Oulun Seudun Hyvinvointirahasto Ky:ssä. Rahaston tarkoituksena on sijoittaa käynnistysvaiheessa oleviin hyvinvointialan yrityksiin. Rahastoa hoitaa ja hallinnoi oulu-lainen Fortel Oy. Rahasto on sijoittanut kehityspääomaa noin 10 pohjoissuomalaiseen aloittavaan yritykseen.

Riskit ja näkymät

Emo-KPO:n merkittävin riski sisältyy sen tytäryhtiöiden liiketoimintojen menestymiseen. Toimintaympäristön haasteena tulevat olemaan heikko taloudellinen tilanne ja globalisoituvat markkinat sekä edelleenkin tiukkeneva kilpailutilanne. Nämä vaikuttavat tytäryhtiöiden liiketoimintaan, varsinkin liiketoimintaansa käynnistävässä Herman IT Oy:ssä, jonka liiketoimintavolyymit eivät ole vielä riittäviä. Toisaalta tytäryhtiöiden liiketoimintamahdollisuuksia parantavat merkittävät kumpu-panuussopimukset.

Suomi aikoo olla vahvasti mukana, kun kansainväliset IT-toimijat etsivät tietovarantojensa sijoitusmaata. Pohjoismaat ovat jo saaneet jalansijaa mm. Googlen ja Facebookin osalta. Kajaanin konesalikeskittymä tarjoaa mahdollisuuksia liiketoiminnan kasvulle. Samalla IBM Spektri -konsepti sekä Herman IT Oy:n konesali pystyy kasvattamaan asiakkuuksiaan.

Konsernin liikevaihdon arvioidaan pysyvän nykytasolla. Kannattavuuden osalta tavoitteena on liikevoiton paraneminen, erityisesti Herman IT Oy:n osalta. Odotusten vastainen kehitys voi jatkossa rasittaa KPO:n tulosta sekä aiheuttaa arvonalennusriskiä KPO:n taseeseen.

Ylijäämän käyttö

Osuuskunnan tilikauden tuloslaskelma osoittaa 4.178.357,03 euron alijäämää. Hallitus ehdottaa osuuskunnan kokoukselle, että tilikauden alijäämä 4.178.357,03 euroa siirretään edellisten tilikausien ylijäämään.

TULOSLASKELMA (euroa)	EMOYHTIÖ		KONSERNI		
	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014	1.1.-31.12.2015	1.1.-31.12.2014	
LIKEVAIHTO	1	653 110,73	642 854,97	22 772 148,80	23 722 030,41
Liiketoiminnan muut tuotot	2	331 473,56	335 272,79	315 506,43	200 816,06
Materiaalit ja palvelut	3	0,00	0,00	5 473 675,49	6 086 567,68
Henkilöstökulut	4	564 196,53	562 704,26	8 150 716,36	7 940 728,03
Poistot ja arvonalentumiset	5	79 443,94	68 412,05	5 064 023,01	5 142 892,17
Liiketoiminnan muut kulut	6	372 947,78	465 412,63	5 587 329,30	5 576 247,93
LIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)		-32 003,96	-118 401,18	-1 188 088,93	-823 589,34
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	7	-3 594 835,31	-1 771 205,89	16 195,93	-141 911,83
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		-3 626 839,27	-1 889 607,07	-1 171 893,00	-965 501,17
Tilinpäätössiirrot	8	-550 000,00	-320 000,00	0,00	0,00
Tuloverot	9	-1 517,76	-1 354,06	-1 517,76	7 950,49
Laskennallisest verot				-119 246,06	-264 023,02
Vähemmistön osuus				37 214,83	170 606,43
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)		-4 178 357,03	-2 210 961,13	-1 255 441,99	-1 050 967,27

TASE - VASTAAVA (euroa)		EMOYHTIÖ		KONSERNI	
		31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
PYSYVÄT VASTAAVAT					
Aineettomat hyödykkeet	10	90 056,46	37 540,69	968 256,78	1 119 314,21
Konserniliikearvo	11			301 521,45	415 840,05
Aineelliset hyödykkeet	12	433 166,78	437 368,61	34 277 627,64	34 285 580,66
Sijoitukset	13	17 201 316,84	20 158 811,38	2 750 158,58	2 759 653,12
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		17 724 540,08	20 633 720,68	38 297 564,45	38 580 388,04
VAIHTUVAT VASTAAVAT					
Vaihto-omaisuus	14	0,00	0,00	353 860,21	412 155,33
Pitkäaikaiset saamiset	15	570 000,00	500 000,00	471 991,15	517 298,86
Lyhytaikaiset saamiset	16	173 794,77	223 704,38	4 574 694,00	6 316 170,51
Rahoitusarvopaperit	17	5 847 895,53	7 049 059,98	5 847 895,53	7 049 059,98
Rahat ja pankkisaamiset		354 641,72	313 264,05	4 137 021,61	2 724 004,53
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		6 946 332,02	8 086 028,41	15 385 462,50	17 018 689,21
VASTAAVAA YHTEENSÄ		24 670 872,10	28 719 749,09	53 683 026,95	55 599 077,25

TASE - VASTATTAVAA (euroa)	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2015	31.12.2014
OMA PÄÄOMA				
Osuuspääoma	516 441,28	516 441,28	516 441,28	516 441,28
Vararahasto	7 557 398,32	7 557 398,32	7 557 398,32	7 557 398,32
Muut rahastot	18 677 329,49	18 682 913,73	18 677 329,49	18 682 913,73
Edellisten tilikausien ylijäämä	1 398 384,79	3 609 345,92	3 559 643,80	4 593 380,72
Tilikauden alijäämä (ylijäämä)	-4 178 357,03	-2 210 961,13	-1 255 441,99	-1 050 967,27
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	18 23 971 196,85	28 155 138,12	29 055 370,90	30 299 166,78
VÄHEMMISTÖOSUUS			4 599 993,76	4 739 208,59
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ	19 0,00	0,00	0,00	0,01
VIERAS PÄÄOMA				
Laskennallinen verovelka			1 602 163,68	1 482 917,62
Pitkäaikainen	20 0,00	0,00	12 563 501,64	15 000 984,06
Lyhytaikainen	21 699 675,25	564 610,97	5 861 996,97	4 076 800,19
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	699 675,25	564 610,97	20 027 662,29	20 560 701,87
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	24 670 872,10	28 719 749,09	53 683 026,95	55 599 077,25

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Tilikaudella 2015 otettiin käyttöön 1.1.2016 voimaan tullut uusittu kirjanpitolaki.

Konsernitilinpäätös

Kainuun Puhelinosuuskunta (KPO) on Kainuun Puhelinosuuskunta –konsernin emoyhtiö, kotipaikka Kajaani. Konserniin kuuluu osuuskunnan 100 % omistama Iscom Oy -tytäryhtiö, 66 % omistama Kaisanet Oy –tytäryhtiö, 100 % omistama Herman IT Oy –tytäryhtiö.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty emoyhtiö ja tytäryhtiöt. Konserniyhtiöiden keskinäiset liiketapahtumat, saamiset ja velat on vähennetty. Keskinäinen omistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen. Vähemmistöosuus on erotettu konsernin omasta pääomasta ja tuloksesta sekä esitetty omana eränään.

Konsernitilinpäätöksen laajuuden osalta todetaan, että omistusyhteisyrittäminen Kainuun Taksivälitys Oy osakeyhtiö on jätetty pois Kainuun Puhelinosuuskunta –konsernista. Kyseisellä yhtiöllä ei ole olennaista vaikutusta konsernin tuloksen eikä oman pääoman osalta.

Vuonna 2014 konserniin kuului osuuskunnan 100 % omistama Ebsolut Oy, joka sulautui sisaryhtiöön Herman IT Oy:öön 31.12.2014.

Vuonna 2014 konserniin kuuluivat myös tytäryhtiö Kaisanet Oy:n 100 % omistama Citiusnet Oy ja tämän 100 % omistamat tytäryhtiöt Citiusnet Solutions Oy ja Suomen Yritysohjelmät Oy, jotka sulautuivat Kaisanet Oy:öön 31.3.2014.

Käyttöomaisuuden arvostus

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoona vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuusesineiden taloudellisen pitoajan perusteella. Hyödykkeiden hankinnat, joiden taloudellinen pitoaika on alle kolme vuotta, sekä pienhankinnat on kirjattu kokonaisuudessaan tilikauden kuluksi. Tytäryhtiöiden hankinnasta syntyneet konserniliikearvot poistetaan 5 vuodessa.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Aineettomat hyödykkeet	3 – 10 vuotta
Rakennukset	25 vuotta
Rakennelmat	5 vuotta
Rakennusten tekniset laitteet	4 vuotta
Koneet ja kalusto	4 - 20 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	5 vuotta

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus esitetään keskihankintahintaperiaatteen mukaisesti hankintamenon tai sitä alemman jälleenhankintahinnan tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä.

Rahoitusarvopapereiden arvostus

Rahoitusarvopaperit (korke- ja osakerahasto-osuudet) on arvostettu käypään arvoon, eli tilinpäätöshetken pörssikurssien mukaiseen markkinahintaan.

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET**Tutkimus- ja tuotekehitysmenot**

Emoyhtiön tutkimus- ja tuotekehitysmenot on kirjattu vuosikuluiksi niiden syntymisvuonna.

Tytäryhtiöiden tutkimus- ja tuotekehitysmenot on vuonna 2015 kirjattu pääosin vuosikuluiksi.

Pitkävaikutteiset menot

Emoyhtiön kolmen tai useamman vuoden ajan tuloa kerryttävät pitkävaikutteiset menot on aktivoitu ja poistetaan 5 tai 10 vuoden aikana.

Tytäryhtiöiden kolmen tai useamman vuoden ajan tuloa kerryttävät pitkävaikutteiset menot on aktivoitu ja poistetaan 4 vuoden aikana.

Eläkemenojen jaksotus

Konsernin henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä.

Välittömät verot

Tilikaudelle kuuluvat välittömät tuloverot on jaksotettu ja kirjattu tuloslaskelmaan. Taseen vastattavaa erän, poistoeron, laskennallinen verovelka on esitetty konsernitaseessa ja liitetiedoissa, Laskennallisen verovelan muutos on esitetty konsernituloslaskelmassa.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Omavaraisuusaste -%

Oma pääoma
Taseen loppusumma - saadut ennakot

Sijoitetun pääoman tuotto -%

Nettotulos + korkokulut
Oma pääoma + korolliset rahoitusvelat

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT Tuloslaskelman liitetiedot	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2015	2014	2015	2014
1. Liikevaihtoon sisältyvät liittymismaksut	0,00	0,00	133 588,11	191 828,11
2. Liiketoiminnan muut tuotot				
Perintäkorvaukset	0,00	0,00	53 755,39	53 545,00
Saadut tuet	0,00	0,00	139 270,00	64 436,82
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	0,00	951,23	26 373,80	23 916,26
Hallintopalvelut	331 473,56	334 321,56	32 776,19	1 496,00
Muut	0,00	0,00	63 331,05	57 421,98
Yhteensä	331 473,56	335 272,79	315 506,43	200 816,06
3. Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet				
Ostot tilikauden aikana	0,00	0,00	1 805 077,45	2 424 029,22
Varaston muutos	0,00	0,00	79 345,28	51 139,10
Yhteensä	0,00	0,00	1 884 422,73	2 475 168,32
Ulkopuoliset palvelut	0,00	0,00	3 589 252,76	3 611 399,36
Materiaalit ja palvelut yhteensä	0,00	0,00	5 473 675,49	6 086 567,68
Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin				
Toimihenkilöitä	10	10	145	148
Työntekijöitä	0	0	11	11
Yhteensä	10	10	156	159
4. Henkilöstökulut				
Palkat	465 388,11	465 806,03	6 845 607,85	6 791 176,62
Eläkevakuutusmaksut	84 232,57	81 090,88	1 247 366,99	1 222 443,06
Muut henkilöstökulut	14 575,85	15 807,35	292 383,52	211 854,35
Aktivoidut henkilöstökulut	0,00	0,00	-234 642,00	-284 746,00
Yhteensä	564 196,53	562 704,26	8 150 716,36	7 940 728,03
Johdon palkat ja palkkiot				
Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet	121 880,48	126 477,26	436 822,09	435 476,30
5. Poistot ja arvonalentumiset				
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	79 443,94	68 412,05	4 952 744,40	5 031 633,56
Poistot konserniliikearvosta			111 278,61	111 258,61
Yhteensä	79 443,94	68 412,05	5 064 023,01	5 142 892,17

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT Tuloslaskelman liitetiedot	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2015	2014	2015	2014
6. Liitetiedot tilintarkastajan palkkiosta				
Tilintarkastus	17 290,00	18 113,00	42 807,00	44 022,00
Tilintarkastuslain 1 §:n 1 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	0,00	0,00	300,00	2 539,00
Veroneuvonta	1 200,00	5 500,00	7 800,00	14 490,00
Muut palvelut	3 500,00	0,00	50 496,00	45 773,00
Yhteensä	21 990,00	23 613,00	101 403,00	106 824,00
7. Rahoitustuotot ja kulut				
Osinkotuotot	4 822,00	2 751,00	31 875,91	12 367,94
Arvonnousut vaihtuvien vastaavien sijoituksista	0,00	198 711,69	0,00	198 711,69
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	1 190,83	7 269,03	0,00	0,00
Muut korko- ja rahoitustuotot muilta	580 264,91	439 824,25	621 460,92	479 581,89
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-3 900 000,00	-2 400 000,00	0,00	-370 000,00
Arvonalentumiset vaihtuvien vastaavien sijoituksista	-276 440,79	0,00	-276 440,79	0,00
Korkokulut saman konsernin yrityksille	0,00	-0,06	0,00	0,00
Muut korko- ja rahoituskulut muille	-4 672,26	-19 761,80	-360 700,11	-462 573,35
Yhteensä	-3 594 835,31	-1 771 205,89	16 195,93	-141 911,83
8. Tilinpäätössiirrot				
Suunnitelman mukaisten ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus	0,00	0,00	0,00	0,00
Konserniavustus	-550 000,00	-320 000,00	0,00	0,00
Yhteensä	-550 000,00	-320 000,00	0,00	0,00
9. Tuloverot				
Tuloverot	-1 517,76	-1 354,06	-1 517,76	7 950,49
Muut välittömät verot	0,00	0,00	0,00	0,00
Laskennallisen verovelan muutos			-119 246,06	-264 023,02
Yhteensä	-1 517,76	-1 354,06	-120 763,82	-256 072,53

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT		EMOYHTIÖ		KONSERNI	
Taseen liitetiedot		2015	2014	2015	2014
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet					
10. Aineettomat hyödykkeet					
Kehittämismenot					
Hankintameno 1.1.	0,00	0,00	1 479 864,04	1 516 605,18	
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	18 855,23	
Vähennykset			0,00	-36 741,14	
Hankintameno 31.12	0,00	0,00	1 479 864,04	1 498 719,27	
Kertyneet sumu-poistot	0,00	0,00	1 564 230,44	1 557 541,85	
Kirjanpitoarvo 31.12	0,00	0,00	-84 366,40	-58 822,58	
Aineettomat oikeudet					
Hankintameno 1.1.	863 705,95	863 705,95	2 397 205,62	2 271 850,15	
Lisäykset	13 250,00	0,00	66 651,83	125 355,47	
Vähennykset	0,00	0,00	-190,64	0,00	
Hankintameno 31.12	876 955,95	863 705,95	2 463 666,81	2 397 205,62	
Kertyneet sumu-poistot	865 033,85	863 705,95	2 154 835,48	1 959 547,12	
Kirjanpitoarvo 31.12	11 922,10	0,00	308 831,33	437 658,50	
Liikearvo					
Hankintameno 1.1.	598 685,83	598 685,83	650 623,42	650 623,42	
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Hankintameno 31.12	598 685,83	598 685,83	650 623,42	650 623,42	
Kertyneet sumu-poistot	573 699,52	563 699,53	633 153,78	615 637,36	
Kirjanpitoarvo 31.12	24 986,31	34 986,30	17 469,64	34 986,06	
Muut pitkävaikutteiset menot					
Hankintameno 1.1.	172 794,70	172 794,70	1 504 860,72	1 438 130,03	
Lisäykset	58 128,60	0,00	308 147,14	66 730,69	
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Hankintameno 31.12	230 923,30	172 794,70	1 813 007,86	1 504 860,72	
Kertyneet sumu-poistot	177 775,24	170 240,31	1 086 685,62	799 368,49	
Kirjanpitoarvo 31.12	53 148,06	2 554,39	726 322,24	705 492,23	
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	90 056,47	37 540,69	968 256,81	1 119 314,21	
11. Konserniliikearvo					
Hankintameno 1.1.	0,00	0,00	1 718 056,63	1 718 076,63	
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Vähennykset			0,00	-20,00	
Hankintameno 31.12	0,00	0,00	1 718 056,63	1 718 056,63	
Kertyneet sumu-poistot	0,00	0,00	1 416 535,18	1 302 216,57	
Kirjanpitoarvo 31.12	0,00	0,00	301 521,45	415 840,06	

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT		EMOYHTIÖ		KONSERNI	
Taseen liitetiedot		2015	2014	2015	2014
12. Aineelliset hyödykkeet					
Maa-alueet					
Hankintameno 1.1	97 784,41	97 784,41	512 264,25	509 465,86	
Lisäykset	0,00	0,00	9 197,09	2 798,39	
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Hankintameno 31.12	97 784,41	97 784,41	521 461,34	512 264,25	
Kertyneet sumu-poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12	97 784,41	97 784,41	521 461,34	512 264,25	
Rakennukset ja rakennelmat					
Hankintameno 1.1	6 849 642,32	6 825 800,45	9 398 382,25	9 208 612,69	
Lisäykset	46 366,04	25 990,64	599 149,56	191 918,33	
Vähennykset	0,00	-2 148,77	0,00	-2 148,77	
Hankintameno 31.12	6 896 008,36	6 849 642,32	9 997 531,81	9 398 382,25	
Kertyneet sumu-poistot	6 586 687,94	6 539 372,90	8 909 843,20	8 519 712,92	
Kirjanpitoarvo 31.12	309 320,42	310 269,42	1 087 688,61	878 669,33	
Koneet ja kalusto					
Hankintameno 1.1	48 823 092,10	48 821 849,91	96 649 919,90	91 987 820,41	
Lisäykset	10 013,24	1 242,19	4 218 114,45	4 681 164,68	
Vähennykset	0,00	0,00	-11 639,22	-19 065,19	
Hankintameno 31.12	48 833 105,34	48 823 092,10	100 856 395,13	96 649 919,90	
Kertyneet sumu-poistot	48 807 043,39	48 793 777,32	68 479 566,37	64 442 617,99	
Kirjanpitoarvo 31.12	26 061,95	29 314,78	32 376 828,76	32 207 301,91	
Muut aineelliset hyödykkeet					
Hankintameno 1.1	308 196,52	308 196,53	308 196,52	308 196,53	
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Vähennykset	0,00	-0,01	0,00	-0,01	
Hankintameno 31.12	308 196,52	308 196,52	308 196,52	308 196,52	
Kertyneet sumu-poistot	308 196,52	308 196,52	308 196,52	308 196,52	
Kirjanpitoarvo 31.12	0,00	0,00	0,00	0,00	
Keskeneräiset investoinnit					
Hankintameno 1.1.	0,00	0,00	687 345,17	0,00	
Lisäykset	0,00	0,00	291 648,93	687 345,17	
Vähennykset	0,00	0,00	-687 345,17	0,00	
Hankintameno 31.12.	0,00	0,00	291 648,93	687 345,17	
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	433 166,78	437 368,61	34 277 627,64	34 285 580,66	

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT		EMOYHTIÖ		KONSERNI	
Taseen liitetiedot		2015	2014	2015	2014
13. Sijoitukset					
Osakkeet tytäryritys					
Hankintameno 1.1	18 127 609,72	19 007 629,72	0,00	0,00	
Lisäys	1 150 000,00	1 749 980,00	0,00	0,00	
Vähennykset	-198 000,00	-330 000,00	0,00	0,00	
Arvonlennus	-3 900 000,00	-2 300 000,00	0,00	0,00	
Hankintameno 31.12	15 179 609,72	18 127 609,72	0,00	0,00	
Osakkeet omistusyhteisyrittäjä					
Hankintameno 1.1	9 300,00	9 300,00	9 300,00	9 300,00	
Lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00	
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Hankintameno 31.12	9 300,00	9 300,00	9 300,00	9 300,00	
Osakkeet ja osuudet muut					
Hankintameno 1.1	2 018 235,16	2 370 127,16	2 746 686,62	3 371 110,62	
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	12 302,95	
Vähennykset	-9 494,54	-251 892,00	-9 494,54	-266 726,95	
Arvonlennus	0,00	-100 000,00	0,00	-370 000,00	
Kirjanpitoarvo 31.12	2 008 740,62	2 018 235,16	2 737 192,08	2 746 686,62	
Muut sijoitukset					
Hankintameno 1.1	3 666,50	3 666,50	3 666,50	3 666,50	
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12	3 666,50	3 666,50	3 666,50	3 666,50	
Sijoitukset yhteensä	17 201 316,84	20 158 811,38	2 750 158,58	2 759 653,12	
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet yhteensä	17 724 540,09	20 633 720,68	38 297 564,48	38 580 388,05	

Konserniyritykset	Emoyhtiön omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Oma pääoma	Tilikauden tulos
Tytäryhtiöt				
Iscom Oy	100,00 %		58 340,47	-60 934,43
Kaisanet Oy	66,00 %		17 810 407,74	-109 455,39
Herman IT Oy	100,00 %		1 243 054,43	-1 277 533,28
Omistusyhteisyrittäjät		Omistus-osuus	Oma pääoma	Tilikauden tulos
Kainuun Taksivälitys Oy (2014 tilinp.)		21,70 %	99 968,10	10 247,33

14. Vaihto-omaisuus				
Aineet ja tarvikkeet	0,00	0,00	353 860,21	400 894,13
Keskeneräiset tuotteet			0,00	11 261,20
Ennakkomaksut	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	353 860,21	412 155,33

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT		EMOYHTIÖ		KONSERNI	
Taseen liitetiedot		2015	2014	2015	2014
Saamiset					
15. Pitkäaikaiset saamiset					
Muut lainasaamiset	570 000,00	500 000,00	0,00	0,00	
Muut pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00	471 991,15	517 298,86	
Yhteensä	570 000,00	500 000,00	471 991,15	517 298,86	
16. Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	170 120,65	171 162,47	3 922 406,31	4 257 712,65	
Muut saamiset	265,43	1 363,64	18 854,79	84 404,82	
Siirtosaamiset	3 408,69	51 178,27	633 432,90	1 974 052,94	
Yhteensä	173 794,77	223 704,38	4 574 694,00	6 316 170,41	
Saamiset samaan konserniin kuuluvilta yrityksiltä					
Pitkäaikaiset lainasaamiset	570 000,00	500 000,00	0,00	0,00	
Myyntisaamiset	165 722,25	168 218,31	0,00	0,00	
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	
Siirtosaamiset	1 190,83	7 269,02	0,00	0,00	
Yhteensä	736 913,08	675 487,33	0,00	0,00	
17. Rahoitusarvopaperit					
Korko- ja osakerahasto-osuudet	5 847 895,53	7 049 059,98	5 847 895,53	7 049 059,98	
	5 847 895,53	7 049 059,98	5 847 895,53	7 049 059,98	
18. Oma pääoma					
Osuuspääoma 1.1.	516 441,28	521 184,52	516 441,28	521 184,52	
Vähennys	0,00	-4 743,24	0,00	-4 743,24	
Osuuspääoma 31.12.	516 441,28	516 441,28	516 441,28	516 441,28	
Vararahasto 1.1.	7 557 398,32	7 557 398,32	7 557 398,32	7 557 398,32	
Lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00	
Vararahasto 31.12.	7 557 398,32	7 557 398,32	7 557 398,32	7 557 398,32	
Liittymismaksurahastot 1.1.	9 818 503,92	9 818 503,92	9 818 503,92	9 818 503,92	
Lisäys	0,00	0,00	0,00	0,00	
Liittymismaksurahastot 31.12.	9 818 503,92	9 818 503,92	9 818 503,92	9 818 503,92	
Muut rahastot 1.1.	8 864 409,81	8 864 409,81	8 864 409,81	8 864 409,81	
Lisäys/vähennys	-5 584,24	0,00	-5 584,24	0,00	
Muut rahastot 31.12.	8 858 825,57	8 864 409,81	8 858 825,57	8 864 409,81	
Sijoitetun vapaan opo:n rahasto 1.1.			0,00	0,00	
Lisäys			0,00	0,00	
Sijoitetun vapaan opo:n rah. 31.12.			0,00	0,00	
Edellisten tilik. ylijäämä 1.1.	3 609 345,92	3 976 987,73	4 610 611,07	4 574 020,35	
Siirto vararahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00	
Siirto käyttörahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00	
Konsernirakenteen muutos			0,00	120 259,36	
Ylijäämä edelliseltä tilikaudelta	-2 210 961,13	-367 641,81	-1 050 967,27	-100 898,99	
Edellisen tilikauden virheen oikaisu	0,00	0,00	0,00	0,00	
Edellisten tilik. ylijäämä 31.12.	1 398 384,79	3 609 345,92	3 559 643,80	4 593 380,72	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 178 357,03	-2 210 961,13	-1 255 441,99	-1 050 967,27	
Oma pääoma yhteensä	23 971 196,85	28 155 138,12	29 055 370,90	30 299 166,78	

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2015	2014	2015	2014
Taseen liitetiedot				
19. Tilinpäätössiirtojen kertymä				
TP-siirtojen kertymä koostuu poistoerosta	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertymään siirtyvä verovelka			1 602 163,68	1 482 917,62
20. Pitkäaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta	0,00	0,00	11 141 028,79	13 381 070,53
Eläkelainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut pitkäaikaiset velat	0,00	0,00	1 422 472,85	1 619 913,53
Yhteensä	0,00	0,00	12 563 501,64	15 000 984,06
21. Lyhytaikainen vieras pääoma				
Lainat rahoituslaitoksilta / vuosilyhennys	0,00	0,00	2 291 306,82	328 672,46
Eläkelainat / vuosilyhennys	0,00	0,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	37 550,53	93 929,95	1 138 257,41	1 142 895,92
Muut velat	574 631,18	388 656,14	1 252 593,59	1 221 840,47
Siirtovelat	87 493,54	82 024,88	1 179 839,15	1 383 391,34
Yhteensä	699 675,25	564 610,97	5 861 996,97	4 076 800,19
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille				
Pitkäaikaiset velat	0,00	0,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	10 216,17	44 841,90	0,00	0,00
Muut velat	550 000,00	320 000,00	0,00	0,00
Siirtovelat	6 944,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	567 160,17	364 841,90	0,00	0,00
Siirtovelkojen olennaiset erät				
Palkat sosiaalikuluineen	80 013,79	80 670,82	1 172 787,18	1 110 155,87
Verot	535,75	1 354,06	535,75	1 354,06
Korot	0,00	0,00	6 516,22	7 773,25
Muut	6 944,00	0,00	0,00	264 108,16
Yhteensä	87 493,54	82 024,88	1 179 839,15	1 383 391,34

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	EMOYHTIÖ		KONSERNI	
	2015	2014	2015	2014
Taseen liitetiedot				
Vakuudet ja vastuusitoumukset				
Velat joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä				
Lainat rahoituslaitoksilta	0,00	0,00	12 000 000,00	12 000 000,00
Annetut yritysikiinnitykset	0,00	0,00	18 000 000,00	18 000 000,00
Emoyhtiön kiinteistö- ja yritysikiinnitykset ovat yhtiön omassa hallussa.				
Velat, joiden vakuudeksi annettu vastasitoumuksia				
Eläkelainat	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat rahoituslaitoksilta	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Annetut takaus- ja vastatakaussitoumukset				
Takaussitoumuksien vastuumäärät				
Konsernin omiin velkoihin	3 711 756,89	3 952 631,07	4 411 756,89	4 652 631,07
Muiden puolesta	0,00	0,00	0,00	0,00
Yhteensä	3 711 756,89	3 952 631,07	4 411 756,89	4 652 631,07
Leasingsopimuksista maksettavat määrät				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	0,00	0,00	101 007,44	168 980,21
Myöhemmin maksettavat	0,00	0,00	212 662,50	315 998,36
Yhteensä	0,00	0,00	313 669,94	484 978,57
Muut taloudelliset vastuut, vuokravastuu				
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	244 290,96	366 436,44	244 290,96	366 436,44
Myöhemmin maksettavat	1 689 404,81	1 907 620,24	1 689 404,81	1 907 620,24
Yhteensä	1 933 695,77	2 274 056,68	1 933 695,77	2 274 056,68
Muut sitoumukset				
Vuokravakuus	31 100,00	31 100,00	31 100,00	31 100,00
Saadut takaukset ja vastuusitoumukset				
Saadut takaukset	0,00	0,00	86 400,00	86 400,00

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Kajaanissa 21. päivänä maaliskuuta 2016

Timo Leppänen
puheenjohtaja

Esko Hakala

Martti Huusko

Reino Huusko

Marja Karjalainen

Antti Soininen

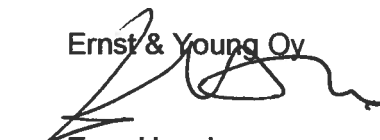

Hannu Korolainen
toimitusjohtaja

TILINTARKASTAJAN TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kajaanissa 8 päivänä huhtik kuuta 2016

Ernst & Young Oy
Eero Huusko
KHT

KÄYTETYT KIRJANPITOKIRJAT JA TOSITELAJIT JA NIIDEN SÄILYTYSTAPA
Tilikausi 1.1.2015 - 31.12.2015

Kassakladi	ATK-listoina
Päivä- ja pääkirja	CD-tulosteena
Reskontraerittelyt	CD-tulosteena
Ostoreskontratositteet	CD-tulosteena
Myyntireskontratositteet	CD-tulosteena
Muistiotositteet	CD-tulosteena
Korjaustositteet	CD-tulosteena
Kassatositteet	Paperitositteina
Tiliotetositteet	CD-tulosteena
Myyntireskontrasuoritukset	CD-tulosteena
Tasekirja	sidottuna kirjana
Tase-erittelyt	sidottuna kirjana
